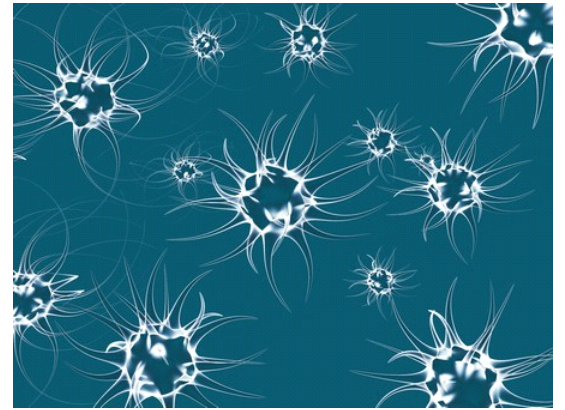

FAKTA OM MIKROORGANISMER OG H

Arbejds miljøforholdet

Problemet med mikroorganismer i form af bakterier er, at de kan være sygdomsfremkaldende.

Når en person, der lider af en alment farlig sygdom, afgår ved døden, skal der foretages ligsyn af embedslægen eller anden læge bemyndiget af embedslægen. Efter ligsynet skal liget nedlægges i en kiste. I forbindelse med dette arbejde eller ved omlægning af lig modtaget fra udlandet i kister, der ikke må komme i krematorieovne, kan bedemænd og ansatte i krematorier blive udsat for smitte, hvis de ikke beskytter sig.

Reglerne i forbindelse med håndtering af liget af en afdød smittefarlig person er beskrevet i Indenrigsministeriets bekendtgørelse om behandling af lig:

Når ligsyn er afsluttet og dødsattest udstedt, indsvøbes liget i et klæde (mest hensigtsmæssigt det lagen, hvorpå liget ligger), der er vædet i et egnet desinfektionsmiddel, f.eks. karbol (2-5 pct.) eller formalin (4-10 pct.).

Ligets nedlæggelse i kisten skal så vidt muligt foregå i det rum, i hvilket dødsfaldet har fundet sted. Forinden kisten fjernes fra rummet, lukkes den forsvarligt og desinficeres udvendigt med et egnet desinfektionsmiddel efter anvisning fra embedslægen. Kisten må herefter ikke åbnes.

Kisten, som den døde nedlægges i, skal være uigennemtrængelig for fugtighed. Kisten skal bestå af en trækiste foret sammenhængende i bund og sider med f.eks. zink. Liget skal nedlægges i kisten omgivet af et væskeopsugende, ikke støvende materiale, f.eks. høvlspåner. Begravelse eller ligbrænding skal ske snarest muligt.

De personer, der er beskæftiget med liget, skal være iklædt en hensigtsmæssig beskyttelsesdragt. Beskyttelsesdragten anbringes efter endt brug i en lukket og uigennemtrængelig beholder. Embedslægen foranlediger det nødvendige antal beskyttelsesdragter udleveret og sikrer sig, at disse destrueres eller desinficeres efter endt brug.

Personer, der har været beskæftiget med liget eller opholdt sig i det rum, i hvilket kisten henstod, førend den blev lukket, uden at have været iklædt beskyttelsesdragt, skal efter anvisning fra embedslægen lade sig desinficere.

Ved omlægning af lig på krematorier skal der anvendes handsker og åndedrætsværn med P3-filter.

Det samme gør sig gældende i tilfælde, hvor en bedemand fx skal håndtere en afdød, der har ligget længe i vand, - her skal der ligeledes anvendes en beskyttende heldragt.

Gode råd om tiltag og løsninger

Instruer medarbejderne, således at de opnår tilstrækkelig viden om mikroorganismer og hygiejne. Følg op i hverdagen for at sikre, at de rigtige metoder og fremgangsmåder anvendes.

Anvend som beskrevet værnemidler som handsker, arbejdsbeklædning, masker mv., hvor det er påkrævet.

Håndhygiejne

Håndhygiejne er en af de væsentligste forebyggende faktorer. Håndhygiejne udføres altid, efter urent arbejde, før man starter på noget rent, og efter man har brugt handsker.

Følgende er gode råd om hygiejne, som forebygger mange slags smitte:

Desinfektion og vask af hænder

- I dag anbefales det at bruge hånddesinfektion i langt de fleste situationer. Hånddesinfektion er hurtigere at bruge, den er mere effektiv til at dræbe mikroorganismer, og den er mere skånsom end håndvask.
- Hånddesinfektion er førstevalget efter alle urene procedurer (risiko for forurening af personalets hænder), hvor hænderne er tørre og ikke synligt forurenede
- Efter urent arbejde med synlig forurening af hænderne, fx ved berøring af blod, anden legemsvæske, urin eller afføring, eller når hænderne er blevet våde, anvendes først almindelig håndvask med sæbe og vand, efterfulgt af hygiejnisk hånddesinfektion.

Håndvask eller hånddesinfektion altid:

- Efter brug af handsker (Handsker beskytter hænderne mod at blive forurenede med organisk materiale. Men der kan være usynlige små huller i handskerne, så der ikke er 100 % sikker beskyttelse. Desuden sker der vækst af bakterier på hænderne, når man bruger handsker, fordi der opstår varmt og fugtigt miljø i handsken)
- Før måltider eller håndtering af madvarer.
- Efter toiletbesøg.

Vær også opmærksom på, at alle har en god hygiejne i det daglige, fx:

- når keyboards, dørhåndtag, telefon og andre fælles hånd-kontaktpunkter deles med kolleger og

andre

- at der ikke nyses, hostes og pudses næse ud i luften, men i engangslommetørklæder, som smides i skraldespanden efter brug. I en snæver vending kan man nyse ind i albueleddet eller overarmen, så smitten ikke spredtes til alle sider
- at man bliver hjemme fra arbejde, ved smitsom sygdom som influenza og diarre
- at man primært bruger håndsprit med hudplejemiddel til desinfektion af hænderne, når håndvask ikke er en tilstrækkelig forebyggende faktor i forhold til mikroorganismer og smitte.

Gode links:

- BFA Service - Turisme: "Branchevejledning for bedemænd og ansatte i krematorier" og "Vejledning om smitte og risiko for smittespredning ved rengøring" - www.bfa-service.dk.
- Indenrigsministeriets bekendtgørelse om behandling af lig
- Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.sst.dk vedr. hygiejne
- Rådet for bedre hygiejnes hjemmeside: www.bedrehygiejne.dk.